

۱۵ اپریل ۲۰۲۵

خلیل الله معروفی

"سید جمال الدین افغان"

و یا

"سید جمال الدین افغانی"؟؟؟

محقق فرزانه و بسیار متشبت، محترم "استاد عبدالباری جهانی" ضمن کامنت اخیر خود در مناظرات دهم اپریل ۲۰۲۵ صفحه معرّز "آریانا افغانستان آنلاین" چنین مینویسند:

«محترم هزار بیگ تاجشتون سلام و احترامات. اجازه دهید به جواب مختصر شما بپردازم. اولاً سید جمال الدین افغانی را نباید افغان نوشت. زیرا او هیچ وقتی خود را افغان نخوانده بلکه افغانی مینوشت. نمیدانم چرا بعضی از افغانهای ما از «افغانی» «افغان» ساخته اند.»

حدوداً بیست سال پیش سلسله مقالات "افغان، افغانی، افغانستانی" را نوشتم، که بار اول در جولای ۲۰۰۵ در جریده "امید" - چاپ سندیگوی کلیفورنیای جنوبی - منتشر گشت. در آن مقاله نوشته بودم، که چرا "اعراب" به جای "افغان" از کلمه "افغانی" کار میگیرند؛ و اگر کسی در آرشیفم در پورتال فاخر "افغانستان آزاد - آزاد افغانستان" نظری بیفکند، در زمینه معلومات مکفی و مغتنمی را دستیاب خواهد کرد. "ایرانیان"، که تا زانو و بلکه تا حلق زیر تأثیر "زبان عربی" رفته اند، نیز به تقلید از "اعراب سرزور"، به عوض "افغان"، کلمه "افغانی" را به کار میبردند و تاهنوز هم به کار میبرند؛ غصارة موضوع را در زمینه اینک تقدیم میکنم:

اعراب به اصطلاح شیرین عوام کابلی، مردم "گشنه پُرزور" هستند؛ چون آنچه را جهانیان همه بالاتفاق درست میدانند و درست میپندارند، اعراب از سرزوری کار گرفته و "بناحق" قانونها و تعاملات غلط خود را بر آن تطبیق میکنند؛ ازین جمله است کلمه "افغانی" به عوض کلمه "افغان"؛ و بگذارید، که شجره مطلب را پیش بکشم:

اعراب برخلاف عرف جهانی، در عوض "افغانستان" - که نام یک کشور است - کلمه "افغان" را استعمال میکنند؛ چنان، که در انتساب شخصیت جهانی "سید جمال الدین افغان"، گویند:

«... من بلادالافغان؛ یعنی

«... از شهرهای افغانستان»

بلی؛ عربها وقتی کلمه "افغان" را بر زبان میرانند، مرادشان از "خطه افغانها" و یا "سرزمین بود و باش افغانان"؛ یعنی از "افغانستان" است. و وقتی چنین عرف نادرست و نابخردانه ای در کار باشد، معلوم است، که باید افراد و اشخاص منسوب به "افغان" را به نام "افغانی" یاد بکنند!!! "سید جمال الدین افغان"، که قسمت بزرگ عمر خود را در مصر و در قاهره و در گذر مشهور "خان الخلیلی" گذشتانده است، نیز زیر تأثیر غلط عرف و تعاملات زبانی اعراب رفته و خود را "افغانی" مینامید. در حالی، که:

«کور هم میفهمد، که دلدۀ شور است!!!»

بلی؛ تمام مردم دنیا - به شمول خود افغانها - این سرزمین را "افغانستان" مینامند؛ مگر: مگر اعراب در عوض "افغانستان"، کلمه "افغان" را استعمال میکنند. و وقتی "یای نسبت" را بر سر "افغان" بگذاریم، از آن کلمه "افغانی" درست میشود!!! تمام کیفیت و تمام گنه و کان مسأله در همین "نکته نیرنگی" نهفته است. امید است، که اعراب زوراور و زورگوی نیز روزی بر سر عقل آیند و مقولات جهانی و بین المللی را درست و طبق ضوابط و تعاملات درست جهانی و زبانی، استعمال بکنند؛ از جمله سرزمین و مملکت عزیز ما را "افغانستان" بنامند، نه "افغان"؛ و برعکس تبعه و باشندگان این خطه سربلند را، "افغان" بنامند و "افغان" بدانند!!! عین اشتباه اعراب را همین امروز "مردم ایران" در جای دیگر هم مرتکب میشوند، وقتی کشور "انگلستان" را به نام "انگلیس" یاد میکنند؛ چنان، که گویند:

- "به انگلیس رفتم؛ یعنی "به انگلستان رفتم"

- یا "از انگلیس آمده ام؛ یعنی "از انگلستان آمده ام"

وقتی "ایرانیان امروزی" به جای "انگلستان"، کلمه "انگلیس" را به کار میبندند، باید پرسید، که وقتی چنین است، پس فردی و تبعه ای از "انگلستان" را چه باید نامید؟؟؟ و میدانید، که "مردم ایران" در تداول عام امروزی خود کلمه "انگلیسی" را برای "تبعه انگلستان" به کار میبرند؛ و این عین اشتباهی ست، که اعراب از مدتها قبل در مورد "افغان" و "افغانی" مرتکب میشدند!!! در تداول عام و معقول مردم ما، وقتی "انگلستان" میگوئیم، مراد از "سرزمین انگلیسها" میباشد؛ و اصلاً "انگلستان" به معنای "کشور انگلیسها" ست؛ همان قسمی، که "افغانستان"، به معنای "کشور افغانها" میباشد!!! و یک باریکی نیرنگی دیگر:

ما مردم "زبان مردم انگلستان" را - برخلاف تداول امروزی مردم "ایران" - به نام "انگلیسی" یاد میکنیم، که از هر نگاه معقول و کاملاً منطقی هم هست!!! و نمیدانم، که "ایرانیان" درین حالت چه کلمه ای را به کار میبندند، چون کلمه "انگلیسی" را قبلاً به معنای دیگر و کاملاً متفاوتی به کار بسته اند؟؟؟

اعراب یک اشتباه بزرگ دیگر را نیز مرتکب میشوند؛ و آن استعمال ترکیب "جهان عرب" است!!!

بلی؛ اعراب تمام ممالک منطقه را، که در گِرد و نواح "عربستان سعودی" قرار دارند، و اسلام آورده اند، به نام "عرب" یاد میکنند؛ از ممالک "شمال افریقا" - از قبیل "تونس و مراکش و الجزائر" - گرفته تا "مصر" و سرزمین قدیم بین النهرین یا مزوپوتامیا، که امروز زیر نامهای خرد و پاشان "عراق و شام و لبنان" تقسیم شده اند؛ و ممالک نفتخیز و خرپول "خلیج فارس". اما واقعیت امر درین نهفته است، که اصلاً و تنها و تنها مردم "عربستان سعودی" حق دارند، به نام "عرب" یاد گردند؛ نه این همه ممالکی، که از خود هویت و تمدن قدیم و "غیر عربی" داشتند. واقعیت امر درین نهفته است، که متباقی مردم منطقه، که به زور "شمشیر اسلام" هم زبان و هم فرهنگ و عادات و رسوم و هم حتی هویت و کیف و کان خود را تغییر دادند، حق ندارند خود را "عرب" بنامند؛ بلی:

بلی؛ این سرزمینها همه و همه "مُعَرَّب"؛ یعنی "عرب ساخته شده" هستند، نه "عرب"!!!
یک "تست جنتیک" موضوع را روشن میسازد، که مردم این مناطق، "عرب" نیستند؛ پس استعمال مقوله معروف "جهان عرب" تصور غلطی بیش نیست!!!

(خلیل الله معروفی - جرمنی - ۱۲ اپریل ۲۰۲۵)